

N:o 2.

Ank. till Riksd. Kansli d. 25 Febr. 1867 kl. 11 f. m.

Utlåtande, angående väckt motion om rättighet för de särskilda länens Landsting att utse, jemte Ledamöter, jemväl Suppleanter till Riksdagens Första Kammare.

Från Riksdagens Andra Kammare har, medelst Protokolls-Utdrag af den 31 sistlidne Januari, blifvit till Konstitutions-Utskottet hänvisad en af herr *P. Peterson* väckt motion (N:o 246), hvaruti — under anförande, att i den nya Riksdagsordningen förefunnes en ofullständighet derutinnan, att den icke bestämde, det, vid val till ledamöter i Riksdagens Första Kammare, jemväl borde utses suppleanter, i följd hvaraf kunde hända och äfven inträffat, att, derest vald ledamot emellan valet och riksdagen af laga skäl afsade sig förtroendet eller med döden afginge, landstinget finge ånyo sammanträda — motionären, till förekommande af de kostnader för länet och det med utgifter förenade besvär för landstingsmännen, som härigenom förorsakades, till föreskriften om val af ledamöter i Första Kammaren föreslagit följande tillägg:

»Till suppleanter för ledamöter uti Första Kammaren eger landsting välja tvänne eller flere personer, om så nödigt anses, på det sätt, att den eller de, som erhållit det högsta röst-antal efter de valde ledamöterna, inträda som suppleanter uti tjenstgöring, då vald ledamot af lagliga skäl afsäger sig förtroendet, sedan han detsamma emottagit, dör eller för någon tid har laga förfall, hvarom Kongl. Maj:ts Befallningshafvande eger suppleanten underrätta. Inträffar detta under pågående riksdag, måste suppleanten, högst 14 dagar efter underrättelsens bevisliga erhållande, sig vid Riksmötet infinna.»

Vid pröfning af detta förslag har hos Konstitutions-Utskottet i betraktande kommit, att, då Riksdagsordningens § 7 stadgar, det val till riksdagsman i Första Kammaren skall af vederbörande landsting och stadsfullmäktige anställas »så ofta ledighet uppstår», härmed otvifvelaktigt varit afsedt att åt valförsamlingen förvara dess rätt att vid hvarje tillfälle utse till riksdagsman den, för hvilken de väljande då hysa mesta förtroende. Skulle åter vid riksdagsmannaval jemväl utses suppleanter, men desse först efter en längre tids förlopp inträdde i utöfning af riksdagsmannakallet, och det således icke kunde tagas för gifvet, att de re-

presenterade de åsigter, som vid detta deras inträde vore rådande hos valförsamlingen, så blefve icke desto mindre denna, genom det föregående valet af suppleanter, beröfvad sin rätt att till representant utse den, som då ansåges dertill vara den lämpligaste. Äfven utan att behöfva förutsätta en sådan längre tids förlopp, är det tänkbart, att saknad af de i Riksdagsordningens § 9 för ledamöter i Första Kammaren föreskrifna kvalifikationer vid det förra valet utgjort ett hinder för valmännen att till representant utse en person, som i annat fall funnits böra företrädesvis ifrågakomma, men att detta hinder bortfallit, när någon af de valde riksdagsmännen afginge, utan att valförsamlingen likväl då kunde till representant utse en sådan person, emedan en under andra förhållanden vald suppleant redan inträdt i den afgångnes ställe.

Utom dessa betänkligheter, som i allmänhet möta mot att vid val af riksdagsmän jemväl utse suppleanter, förekomma sådana äfven mot det sätt motionären för suppleantvalen föreslagit, nemligen att de, som vid riksdagsmannavalet erhållit högsta röste-antalet efter de valde, skulle blifva dessas suppleanter, genom hvilket valsätt, derest partier uppstått inom valförsamlingen, de utsedde suppleanterne sannolikt komne att representera minoriteten af de väljande och icke majoriteten, hvars rätt att utse representanter härigenom förnärmades.

För öfrigt anser Utskottet, att, derest en för våra representativa former så ny institution, som förslaget afser, skulle böra införas, särdeles så kort efter den nya Riksdagsordningens antagande, då följaktligen den föreslagna institutionens behöflighet icke synes kunna hafva hunnit tillräckligt bedömas, borde synnerligen viktiga och för densamma särskildt talande skäl förefinnas, och likväl hafva i motionen inga andra blifvit anförda, än som gälla för riksdagsmannaval i allmänhet, hvilka alla i mer eller mindre mån äro med besvär och kostnader förenade, utan att likväl några åtgärder till förekommande af deras förnyande blifvit af motionären ifrågasatta.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt har Utskottet ansett ifrågavarande motion icke böra till någon vidare åtgärd föranleda.

Stockholm den 25 Februari 1867.

På Utskottets vägnar:
Th. Munck af Rosenschöld,
Ordförande.